

Regionalno-razvojna problematika BIH in sosednjih držav v procesu približevanja Evropski zvezi

(Tuzla, 21. - 22. april 2003)

Tuzla je aprila 2003 gostila mednarodni znanstveni seminar na temo regionalnega razvoja ("Regionalno-razvojna problematika BIH in susjednih zemalja u procesu približevanja Evropskoj uniji"). Geografi, ekonomisti in planerji iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Madžarske, Srbije, Črne gore in Makedonije so razpravljali o regionalno-razvojnih problemih ter priložnostih in nevarnostih, ki jih prinaša približevanje Evropski zvezi. Z referati in aktivnim sodelovanjem v razpravah so se ga udeležili člani Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (dr. Andrej Černe, dr. Mirko Pak, dr. Dušan Plut, dr. Metka Špes, Simon Kušar).

Predstavljeni prispevki so osvetljevali različna regionalno-razvojna in planerska vprašanja ter dileme glede: določitve ustrezne prostorske enote za spodbujanje skladnejšega regionalnega razvoja, uporabe kazalcev za ugotavljanje medregionalnih razlik, vpliva globalizacije in sodobne komunikacijske tehnologije na razvoj regij ter trajnostnega razvoja kot načina doseganja skladnejšega regionalnega razvoja. Omenjena problematika je bila analizirana tudi z regionalnogeografskimi primeri.

Del seminarja je bil namenjen ogledu Tuzle, Lukavca in okolice Modračkega jezera. Tuzla ima danes približno 165.000 prebivalcev. Razvoj mesta je povezan z bogatimi nahajališči soli neposredno pod mestom in v bližnji okolici, kjer so tudi pomembna ležišča rjavega premoga. Rudna bogastva so bila osnova za razvoj kemične industrije ter za nastanek termoelektrarne Tuzla (800 MW). Zaradi vojne v Bosni in Hercegovini je proizvodnja zastala. Njeno oživitvev preprečuje izguba tržišča (predvsem območje bivše Jugoslavije). Lukavac je znan po tovarni sode, ki naj bi z oktobrom 2003 spet začela delovati. Glavne ovire za razvoj industrije v Tuzlanski kotlini so posledice izgube nekdanjega trga, konkurenca proizvajalcev (predvsem iz Vzhodne Evrope), delno uničena proizvodna sredstva, težave z dobavo surovin, proces privatizacije ter zastarela proizvodnja, ki ni prilagojena sodobnim okoljskim zahtevam.

Središče Tuzle je lepo obnovljeno in zlasti zaživi ob večernih urah, ko je mogoče srečati veliko mladih.

V Tuzlanski kotlini se je na osnovi nahajališča kamene soli in premoga razvila industrija. Zaradi razpada Jugoslavije in vojne v Bosni in Hercegovini so industrijska podjetja propadla. S stabilizacijo političnih razmer se obnavlja tudi gospodarska struktura. Na sliki je tovarna soli v Tuzli, ki je ponovno pričela s proizvodnjo, vendar se zaradi izgube tržišča in zastarele tehnologije srečuje s težavami pri prodaji svojih proizvodov.

Ogledali smo si obalo Modračkega jezera (17 km²), nastalega z zajezitvijo reke Spreče zaradi potreb po vodi v okoliških industrijskih podjetjih. Leta 1999 je bila dograjena manjša hidroelektrarna. Danes pa je jezero pomemben potencial za razvoj rekreacije in turizma, vendar kakovost vode zaenkrat še ni primerna za kohanje.

Mednarodno srečanje je bilo medijsko zelo odmevno in je vodilo h krepitvi sodelovanja med geografskimi oddelki.

Na prostorski razvoj Tuzle je močno vplivalo izkoriščanje soli, ki se nahaja neposredno pod mestom. Deli mesta so prizadeti zaradi ugrezanja. Kljub sanacijskim ukrepom se proces tonjenja še nadaljuje. Na sliki je lepo vidna poškodba tlaka, ki je nastala zaradi še vedno aktivnih procesov grezanja.

**Avtor besedila in fotografij:
SIMON KUŠAR**

Sranske poti so lepše, ljudje pa prijaznejši

**(Poročilo 7. raziskovalnega geografskega tabora
"Kozjansko - Bizeljsko 2003")**

Edino, kar smo vedeli pred letošnjim taborom Društva mladih geografov Slovenije, je bilo to, da bo to nekaj "finega" in da se bo dogajalo na Kozjanskem in Bizeljskem. Kje je že to? Menda nekje na vzhodu Slovenije. Sledita še naslednji asociaciji: podeželje in vinogradništvo. In to je to! Opremljeni z zemljevidi, doma spečenimi dobrotami in vso geografsko kramo, nujno potrebno za preživetje, smo 3. julija 2003 kompase naravnali proti Lesičnem.

V Rimskih Toplicah smo se še zadnjič ozrli na poznani svet in začeli potovati. "Nazaj v preteklost." Bolj, ko se je cesta vila proti notranjosti, bolj presenečeni smo postajali. Pravo podeželje. Z makadamskimi cestami, razpršeno poselitvijo, starimi domačijami in cerkvami kot orientacijskimi točkami. Nobenega nebotičnika in industrije. To bodo počitnice, smo si mislili! Pa so se nam sanje kmalu razblinile, ko so nam organizatorke predstavile hišni red, program in

zadolžitve. Brez možnosti dopusta in počivanja. Na kmetih se dela in vstaja ob šestih!

Vzpon na Pilštanj prvi večer je bil ogrevanje za teren naslednji dan. Kdor si od ruralnega šoka ob prihodu še ni opomogel, je na nekdanj živahnem trgu postal le še bolj "zadet". Od svežega zraka in starih hiš, ki so kar same pripovedovale zgodbe iz preteklosti ... ko so v njih še živeli domačini in kokoši niso bile edina družba daleč naokoli. V sončnem zahodu smo se sprehodili od prizorišča za binškošovanje mimo plakata za jajčeriado do prangerja ter etnološki večer zaključili po enološko, z drnuljevcem ter vaškim opravljanjem.

Pokrajino je potrebno začutiti in ker brez fizične geografije ni družbene, smo naslednji dan vzeli pot pod noge in se z dr. Karlom Natkom odpravili na geomorfološki potep. Sledila je nadgradnja sinklinal in antiklinal iz prvega letnika, ki smo jo

*"Kam pa kam? Le kam neki? Pogledat na drugo stran, kaj se skriva tam ..."
... tako si je dejala četica mladih geografov in se preko koruznih polj podala novim spoznanjem naproti.*

